

Risikorapport

2009

SPAREKASSEN
Vendsyssel

Sparekassen Vendsyssel ▪ Østergade 15 ▪ Dk-9760 Vrå
Tel. +45 82 22 90 00 ▪ Fax. +45 98 98 25 51 ▪ CVR. nr. 64806815 ▪ Mail@sparv.dk ▪ www.sparv.dk

Indledning.....	4
1. Målsætning og risikopolitikker.....	4
Risikostyring generelt.....	4
Risikotyper.....	5
Kreditrisiko.....	5
Kreditrisiko på ikke finansielle modparter.....	6
Kreditpolitik.....	6
Opfølgning og styring.....	6
Svage engagementer.....	6
Risikospredning.....	7
Store engagementer.....	8
Intern risiko.....	8
Individuelle nedskrivninger.....	9
Gruppevise nedskrivninger.....	10
Rentenulstillede udlån.....	10
Tabsudviklingen.....	10
Markedsrisiko.....	10
Renterisiko.....	11
Ejendomsrisiko (indirekte renterisiko).....	12
Valutarisiko.....	12
Aktierisiko.....	12
Operationel risiko.....	13
Rapportering.....	14
2. Anvendelsesområde.....	14
3. Basiskapital.....	16
4. Solvenskrav og den tilstrækkelige kapital.....	17
Solvenskrav til kreditrisici.....	17
Solvenskrav til markedsrisici.....	17
Solvenskrav til operationel risiko.....	18
5. Beskrivelse af solvensbehovsmodel m.m.....	18
Den interne proces.....	18
Metode.....	18
Stresstest.....	18
6. Opdeling af solvensbehovet på risikokategorier.....	21

7.	Kommentering af sparekassens solvensbehov.....	21
	Kreditrisici.....	21
	Markedsrisici.....	22
	Operationelle risici.....	22
	Øvrige forhold.....	23
8.	Lovbestemte krav.....	23
9.	Solvensprocent og basiskapital.....	23
10.	Solvensmæssig målsætning og internt opgjort solvensbehov.....	24
11.	Modpartsrisiko – afledte finansielle instrumenter.....	24
12.	Kreditrisiko.....	24
	Vægtede poster med kreditrisiko.....	24
	Eksponeringer med kreditrisiko fordelt på brancher og eksponeringskategori.....	26
	Eksponeringer med kreditrisiko fordelt på løbetider og eksponeringskategori.....	28
	Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher:.....	29
	Bevægelser på misligholdte og værdiforringede fordringer.....	30
13.	Kreditvurderingsbureauer.....	30
14.	Oplysninger om opgørelse af kreditrisiko under IRB-metoden.....	31
15.	Markedsrisiko.....	31
	Opgørelse af solvensrisici på poster med positionsrisiko.....	31
16.	Oplysninger om interne modeller (VaR-modeller).....	31
17.	Operationel risiko.....	31
18.	Eksponering i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen.....	32
19.	renterisiko i positioner udenfor handelsbeholdningen.....	33
	Oversigt over renterisiko udenfor handelsbeholdningen.....	33
20.	Securitiseringer.....	34
21.	Kreditrisiko i IRB-institutter.....	34
22.	Kreditreducerende metoder.....	34
	Kreditreduktion med finansielle sikkerheder og garantier m.v.....	35
23.	Avancerede målemetoder til opgørelse af operationen risiko.....	35

Indledning

I henhold til kapitalbekendtgørelsens bilag 20 skal sparekassen offentliggøre oplysninger omkring finansielle risici og politikker til styring af disse. Sparekassen anvender standardmetoden for kredit- og markedsrisici samt basisindikatormetoden for operationelle risici.

Der vil være oplysninger i denne risikorapport som tillige kan findes i Årsrapporten 2009 for Sparekassen Vendsyssel. Risikorapporten 2009 er i henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsens § 70, stk. 17 offentliggjort samtidig med Årsrapporten 2009 på sparekassens hjemmeside – www.sparv.dk.

Punkterne i denne risikorapport svarer til punkterne i Finanstilsynets bilag 20 til kapitaldækningsbekendtgørelsen. Fra og med offentliggørelsen af sparekassens årsrapport for 2009 skal der samtidig offentliggøres oplysninger om det individuelle solvensbehov. Disse oplysninger vil blive offentliggjort halvårligt i forbindelse med offentliggørelse af halvårs- og årsrapporter (punkt 6 – 10). De øvrige oplysninger vedr. kapitaldækning samt solvensbehovsprocesser mv. offentliggøres årligt (punkt 1 – 5 samt punkt 11 – 23). Sparekassen vurderer, at en årlig offentliggørelse af den samlede rapport er tilstrækkelig, men behovet for offentliggørelsen bliver vurderet løbende tilsvarende behovet for ændringer i det individuelle solvensbehov mv. Det vurderes, at de offentliggjorte oplysninger samt offentliggørelsesfrekvensen er hensigtsmæssig, set i forhold til risikoeksponeringen.

Oplysningerne i denne risikorapport er ikke revideret. Alle beløb er i 1.000 kr. med mindre andet er angivet.

1. Målsætning og risikopolitikker

I den efterfølgende gennemgang eksponeringsbeløb mv. samt de forskellige typer risici sker beskrivelsen på moderselskabsniveau. Risikoen på koncernniveau afviger kun marginalt fra moderselskabsniveauet idet risici i datterselskaberne udelukkende vedrører ejendomme og ikke adskiller sig fra den risiko som moderselskabet har på sine ejendomsbesiddelser.

Risikostyring generelt

En meget stor del af indtjeningen i et pengeinstitut oprinder fra risici som instituttet bevidst har påtaget sig, så som udlån til kunder, garantistillelse, køb af værdipapirer eller opførelse af en ejendom. De forskellige risici er

alle påvirket af samfundsmæssige elementer, som kan være mere eller mindre forudsigelige. Derfor er det vigtigt at kunne identificere, analysere og styre de risici der påtages, så der ikke opstår uforudsete tab.

Bestyrelsen i Sparekassen Vendsyssel har derfor fastlagt overordnede risikopolitikker og -rammer til styring af de risici som sparekassen er eksponeret overfor i egenskab af markedsdeltager. Rammerne er udstukket således at sparekassen kan værne om soliditeten samtidig med, at der er plads til handlefrihed og sparekassen samtidig kan være en attraktiv og pålidelig samarbejdspartner.

Direktionen er sparekassens øverste, daglige ledelse og agerer inden for de specifikke rammer, der udstikkes i forretningsordenen for bestyrelse og direktion. Direktionen fastlægger operative politikker for og fører tilsyn med koncernens risikostyring. Direktionen rapporterer om koncernens risici til bestyrelsen, ligesom den godkender væsentlige, forretningsmæssige dispositioner, herunder kreditbevillinger op til en specifik grænse.

Risikotyper

Sparekassen er eksponeret over for en række risici, som styres af forskellige dele af organisationen. De væsentligste risici er:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Operationel risiko
- Likviditetsrisiko

Kreditrisiko

Kreditrisikoen er risikoen for, at låntager ikke kan opfylde sine forpligtelser. Sparekassens udlåns og garantistillelse er jævnt fordelt mellem privatkunder og mindre/mellemstore erhvervs-kunder indenfor mange forskellige sektorer. Rammerne for sparekassens kreditrisiko fastsættes af bestyrelsen og udmøntes dels i en kreditinstruks til direktionen og dels i en generel kreditpolitik. Bevillingsrammer er uddelegeret af direktionen til relevante personer. Sparekassens kreditafdeling er i dagligdagen ansvarlig for styring af sparekassens kreditpolitik og kreditrisiko. Kreditafdelingen klargør bevillinger, som overstiger bevillingsbeføjelserne i afdelingsnettet til den endelige bevillingsbehandling i direktionen og/eller bestyrelsen.

Al kreditgivning beror på en tilbundsgående økonomisk indsigt hos kunden. I Sparekassen Vendsyssel anvender vi ikke kreditscore-modeller.

Kreditrisiko på ikke finansielle modparter

Det operationelle ansvar for styringen af sparekassens kreditrisiko på ikke finansielle modparter varetages af sparekassens kreditafdeling. Krediteksponeringen overvåges i kreditafdelingen og af direktionen.

Sparekassen følger løbende alle signifikante udlån på individuel basis, og øvrige udlån via opståede objektive indikationer for værdiforringelser, der kan give problemer med engagementet. Der rapporteres løbende herom til sparekassens ledelse.

Kreditpolitik

Der er udfærdiget en udførlig kreditpolitik. Kreditpolitikken er vedtaget af sparekassens bestyrelse.

Kreditpolitikken skal sikre, at der sker en afbalancering mellem indtjening og risiko. Sparekassens primære kundegrupper er privat- og landbrugskunder, samt små og mellemstore erhvervsvirksomheder i de markedsområder, hvor sparekassen selv er repræsenteret ved en filial. For kunder, som geografisk er placeret udenfor sparekassens primære område, forudsættes det at disse har en anden tilknytning til sparekassen eller dennes medarbejdere.

Opfølgning og styring

Den centrale kreditafdeling overvåger løbende udviklingen i engagementernes kreditbonitet. Der gennemføres en løbende og systematisk kontrol af hele sparekassens engagementsportefølje. For engagementer der udvikler sig negativt, udarbejder den kundeansvarlige en særskilt handlingsplan. Dette sker i samarbejde med kreditafdelingen. Vurderingen af om der er objektiv indikation for værdiforringelse på et udlån eller garanti sker i kreditafdelingen, som endvidere foretager beregning på størrelsen af en eventuel nedskrivning.

Svage engagementer

Individuelle nedskrivninger på kundeengagementer foretages, når det er sandsynligt ud fra objektive kriterier, at kunden ikke vil være i stand til helt eller delvist at tilbagebetale lån eller kreditter. I den interne risikostyring og rapportering arbejdes med en mere vidtgående definition af risiko end nedskrivningsbeløbene. For yderligere definition henvises til afsnittet "Intern risiko" nedenfor.

Opfølgning overfor svage engagementer og overførsel af engagementer til retslig inkasso sker i kreditafdelingen. Det vurderes i hver enkelt sag om sagsbehandlingen af et nødlidende engagement skal ske i kreditafdelingen eller overføres til en af de advokater der samarbejdes med på området. Sikkerheder i forbindelse med et nødlidende engagement forsøges realiseret så tidligt i forløbet som muligt for at sikre værdierne bedst muligt. Det er kun undtagelsesvist, at sparekassen indgår aftale om overtagelse af aktiver i forbindelse med nødlidende engagementer. Såfremt dette sker forsøges disse aktiver videresolgt hurtigst muligt.

Risikospredning

Branchemæssig fordeling af sparekassens udlåns- og garantiportefølje fremgår af oversigten nedenfor. Udlån og garantiforpligtigelser til landbrug, fiskeri og skovbrug udgør den største enkeltstående branche. Sparekassens primære markedsområde er kendetegnet ved, at specielt landbruget er et dominerende erhverv, hvorfor det også er naturligt, at sparekassens andel af udlån og garantiforpligtigelser til dette erhverv er væsentligt i den samlede balance. Sparekassen er i forbindelse med sit medejerskab af realkreditinstituttet DLR Kredit A/S yderligere eksponeret overfor branchen. Sparekassens ejerandel af DLR Kredit A/S udgør pr. 31. december 2009 i alt 153,1 mio. kr.

Relativ fordeling af udlån, tilgodehavender og garantier	2009		2008	
	%	mio. kr.	%	mio. kr.
Offentlige myndigheder	2,2	205,9	1,4	122,4
Erhverv, herunder:				
Landbrug, jagt og skovbrug	17,3	1.585,9	14,1	1.228,8
Fiskeri	0,6	53,3	0,6	48,0
Fremstillingsvirksomheder, råstofudvinding, el-, gas-, vand- og varmemærker	5,9	546,3	3,8	334,1
Bygge- og anlægsvirksomhed	6,1	561,2	3,9	338,8
Handel, restaurations- og hotelvirksomhed	6,8	622,7	6,2	542,2
Transport, post og telefon	1,8	168,5	1,7	152,1
Kredit- og finansierings-virksomhed samt forsikringsvirksomhed.....	2,5	231,9	1,7	145,7
Ejendomsadministration og handel, forretningsservice	10,2	940,1	13,3	1.155,7
Øvrige erhverv.....	5,3	482,7	11,0	962,2
Erhverv i alt	56,5	5.192,7	56,3	4.907,7
Private	41,3	3.785,4	42,3	3.688,1
I alt	100,0	9.184,0	100,0	8.718,2

I 2009 er de nye branchekoder fra Danmarks statistik anvendt. Fordelingen er derfor ikke helt sammenlignelig med 2008.

Udlån og garantiforpligtigelser til ejendomsadministration udgør også en betydelig andel ud af den samlede balance. Dette er fordelt på et betydeligt antal kommanditselskaber, hvor der dels er lagt vægt på finansiering af et solidt og afkastgivende aktiv, samt nogle formuende kommanditister som i alle tilfælde hæfter for sparekassens udlån og garantiforpligtigelser.

I sparekassens kreditpolitik fremgår det, at sikkerheder som kan tages skal tages, uanset om sikkerheden efterfølgende kan bruges til at nedvægte de risikovægtede aktiver eller ej.

Til investeringskreditter, dvs. udlånsfaciliteter bevilget til køb af værdipapirer er der indbygget en serviceklausul vedr. stop-loss. Denne serviceklausul forpligter sparekassen til at overvåge investeringsaftalen. Hvis aftalen jf. den indgåede aftale er i "gult eller rødt lys" tages der kontakt til kunden for at indgå aftale om nedlukning af ordningen eller yderligere indbetaling af kapital til sikkerhed. Det skal dog understreges, at der kun i begrænset omfang er ydet investeringskreditter til sparekassens kunder.

Store engagementer

Engagementer der er større end 10 % af sparekassens basiskapital og derved klassificeres som store engagementer overvåges løbende. Summen af store engagementer udgør ultimo 2009 17,7 % af basiskapitalen og der er således kun et enkelt stort engagement og det er langt fra 25 % af basiskapitalen, som er grænsen for det maksimalt tilladte.

Intern risiko

Nedskrivningsreglerne i henhold til §§ 51 – 54 i "Bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter", hvoraf det fremgår, at der kun kan nedskrives, når der foreligger objektive indikationer for værdiforringelse betyder, at ikke alle sparekassens kreditrisici afspejles i tab og nedskrivninger. Derfor foretager sparekassen en separat opgørelse over den interne risiko beregnet ud fra det enkelte engagements størrelse, værdien af eventuelt stillede sikkerheder samt en forsigtigt vurderet fremtidig betalingsevne. Derudover laver sparekassen løbende en vurdering af øvrige svage engagementer, hvor der endnu ikke er objektive indikationer for værdiforringelse. Vurderingerne baseres på et forsigtighedsprincip.

Den interne kreditrisiko på nedskrivnings- og svage engagementer betegner vi merrisiko, og svarer til det beløb i opgørelse af det individuelle solvensbehov reserveres til kreditrisiko. Ultimo 2009 udgør merrisikoen 480,4 mio. kr. Dette beløb indeholder resultatet af en stresstest på sparekassens samlede udlån og garantier samt en

kapitalreservation til kunder med finansielle problemer. Endvidere er der indregnet 47,6 mio. kr. for at imødekomme den branchemæssige risiko på landbrugssegmentet.

Den samlede korrektivkonto udgør 308,7 mio. kr. ultimo 2009, og der er således afsat i alt 789,1 mio. kr. til afdækning af sparekassens kreditrisiko. På landbrugsengagementer udgør den samlede korrektivkonto og merrisikoen ultimo 2009 hhv. 71,3 og 155,5 mio. kr., hvilket svarer til 13,7 % af de samlede udlån og garantier til segmentet.

Branche	Udlån og garantier før nedskrivning / hensættelse	Individuelle nedskrivninger og hensættelser	Gruppevise nedskrivninger	Nedskrivning og hensættelser i % af udlån og garantier
Offentlige myndigheder	205,9	0,0	0,0	0,00
Landbrug, jagt og skovbrug	1.657,2	70,7	0,5	4,30
Fiskeri	53,3	0,0	0,0	0,00
Fremstillingsvirksomheder, råstofudvinding, el-, gas-, vand- og varmemærker	557,8	9,8	1,7	2,06
Bygge- og anlæg	587,8	21,9	4,7	4,53
Handel, restaurations- og hotelvirksomhed	647,8	21,5	3,6	3,88
Transport, post og telefon	182,6	14,0	0,2	7,76
Kredit- og finansieringsvirksomhed samt forsikringsvirksomhed *	275,9	43,8	0,1	15,93
Ejendomsadm. og -handel, forretningsservice	956,8	16,3	0,4	1,74
Øvrige erhverv	519,5	36,0	0,9	7,10
Private	3.848,0	61,0	1,6	1,63
I alt	9.492,8	295,0	13,7	3,25

* Af de samlede nedskrivninger og hensættelser til "Kredit- og finansieringsvirksomhed samt forsikringsvirksomhed" udgør hensættelser til forpligtelser i forbindelse med Bankpakke I i alt 26,4 mio. kr.

Individuelle nedskrivninger

Sparekassens individuelle nedskrivninger er steget kraftigt i 2009. Særligt under "Landbrug, fiskeri og skovbrug" er der bogført betydelige nedskrivninger. Udviklingen i landbrugsbranchen har betydet, at det har været svært at skabe rentabilitet i en landbrugsbedrift, ligesom specielt jordværdierne har været under pres. Det store rentefald gennem 2009 og de nationale forventninger til stigende svine- og mælkepriser giver dog

forhåbninger om, at udviklingen vil forberedes. Dette har vist sig at være gældende for minkskind og svinenoteringen i februar 2010.

På private kunder er der foretaget individuelle nedskrivninger, hvis kunden har misligholdt engagementet. Der er indregnet en aktuell vurdering af værdien af de stillede sikkerheder i nedskrivningsberegningen.

Gruppevise nedskrivninger

De gruppevise nedskrivninger af udlånsporteføljer foretages, når objektive indikationer viser værdiforringelse af udlånsporteføljerne. Til beregning af disse gruppevise nedskrivninger anvendes en matematisk og statistisk model udarbejdet af brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter, der endvidere vedligeholder og udvikler modellen. Der opereres med 11 grupper i modellen; 1 gruppe for offentlige myndigheder, 1 gruppe for privatkunder og 9 (branche) grupper for erhvervskunder. Modellen er verificeret som valid af Finanstilsynet og sparekassen har vurderet, at modellens estimer passer på egne forhold. Til beregning af de gruppevise nedskrivninger indgår en række objektive faktorer som f.eks. tal for arbejdsløshed, udviklingen i boligpriser, renteutviklingen, tvangsauktioner, konkurser, brændstofspriser m.fl.

Rentenulstillede udlån

Rentenulstillede udlån er ultimo 2009 indregnet i balancen med i alt 43,7 mio. kr. Ultimo 2008 udgjorde beløbet 23,7 mio. kr. Der nedskrives på alle engagementer som er helt eller delvist rentenulstillede. Nedskrivningerne herpå udgør 193,8 mio. kr.

Tabsudviklingen

I 2009 har sparekassen konstateret tab på 10,1 mio. kr. Heraf var der nedskrevet 8,9 mio. kr.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for, at aktiver og passiver ændrer sig som følge af en ændring i markedsforsholdene. Sparekassens samlede markedsrisiko opgøres som summen af rente-, valuta- og aktierisiko. Indgåelse af markedsrisiko er en del af sparekassens forretningsområder og området har stor betydning for sparekassens samlede indtjening.

I sparekassen fastlægger bestyrelsen de overordnede politiske rammer og principper for risikostyringen. Bestyrelsen modtager løbende rapportering om udviklingen i risici samt udnyttelsen af de tildelte risikorammer. Sparekassens grundlæggende politik vedrørende markedsrisikoen er, at sparekassen aldrig vil påtage sig markedsrisici, der kan få indflydelse på sparekassens handlefrihed.

Sparekassen Vendsyssel har for hver risikotype indenfor markedsrisikoen, fastsat konkrete rammer, og det indgår således i risikovurderingen, at der skal være et fornuftigt og velafbalanceret forhold mellem risici og afkast.

Den samlede markedsrisiko styres på baggrund af instruks fra bestyrelse til direktion. Direktionen modtager dagligt rapportering om udviklingen af de samlede kursregulering på obligationer, aktier og valuta. Ugentligt rapporteres de samlede kursreguleringer mere detaljeret. Den månedlige rapportering til bestyrelsen om opfølgning på § 70 instruksen til direktionen omfatter rapporteringer på egenbeholdningens sammensætning fordelt på aktivklasser samt aktuel renterisiko på samme.

Renterisiko

Den samlede renterisiko, dvs. tab eller gevinst for Sparekassen, hvis renten ændres med 1 procentpoint, udgør 27,8 mio. kr. svarende til 1,9 % af kernekapitalen efter fradrag. Sammensætningen af den samlede renterisiko i Sparekassen Vendsyssel er atypisk i forhold til den normale betragtning af nøgletallet. Af den samlede renterisiko på obligationer kr. 39,6 mio. kan 27,7 mio. kr. henføres til beholdningen af obligationer til amortiseret kostpris og påvirker dermed ikke direkte kursreguleringerne i driften. Dagsværdien af obligationerne vil ændre sig ved en ændring i renten, men det er kun i tilfælde af et evt. salg af obligationerne, at kurstabet hhv. kursgevinsten bliver bogført. Det vurderes som usandsynligt, at et salg af disse obligationer skulle blive nødvendigt, da de udgør grundbeløbet af sparekassens til enhver tid gældende likviditetsberedskab. Endvidere er der forholdsvis store udtrækningsprocenter på beholdningen, hvilket medfører et naturligt tilbageløb. I perioder med pres på likviditeten kan genplacering undlades. Den samlede renterisiko excl. obligationer til amortiseret kostpris udgør kun t.kr. 44 svarende til 0,003 % af kernekapitalen efter fradrag.

Renterisikoen styres overordnet på baggrund af instruks fra bestyrelse til direktion. Sparekassens renterisiko styres i dagligdagen af likviditetsafdelingen. Økonomiafdelingen rapporterer månedligt om renterisikoens sammensætning til sparekassens bestyrelse og direktion. Gennemsnittet af den samlede renterisiko opgjort pr. måneds ultimo er i 2009 på 3,1 %.

Ejendomsrisiko (indirekte renterisiko)

Sparekassens ejendomsportefølje består af både domicil- og investeringsejendomme. Sparekassen beskæftiger sig ikke med ejendomshandel som et led i den daglige drift. Investeringsejendommene i porteføljen er anskaffet til udlejningsformål. Ejendomsrisiko er sparekassens risiko for, at der bliver prisfald på fast ejendom. Ejendomsrisikoen kan betragtes som en indirekte renterisiko, idet ejendomsmarkedet bl.a. er følsomt overfor ændringer i renteniveauet. Hele sparekassens ejendomsportefølje bliver minimum 1 gang årligt gennemgået med henblik på korrekt værdiansættelse. Der laves en afkastberegning på hver enkelt ejendom, alternativt indhentes vurdering fra uafhængig ekstern ekspert.

Valutarisiko

Sparekassen påtager sig ikke større risici i valutamarkedet for egen regning. Sparekassens samlede valutaposition udgør i alt 68,7 mio. kr. svarende til 4,7 % af kernekapitalen efter fradrag. Valutarisikoen stammer hovedsageligt fra positioner i EUR og NOK. Den samlede valutakursrisiko vurderes som værende moderat. Valutapositionen excl. EUR udgør 3,87 % af kernekapitalen efter fradrag. Den væsentligste del af valutarisikoen vedrører udlån til kunder samt egne mellemværender med andre kreditinstitutter. Valutarisikoen styres på baggrund af instruks fra bestyrelse til direktion. Direktionen modtager løbende rapportering herom.

Aktierisiko

Sparekassen investerer en del af sine aktiver i aktier, som generelt er udsat for større risici end obligationer. Aktiebeholdning består af børsnoterede aktier og investeringsforeningsbeviser. Derudover er der unoterede aktier i en række sektorselskaber (DLR Kredit A/S, Sparinvest Holding A/S, PRAS A/S, SDC A/S m.fl.). Disse ejerandele kan sammenlignes med større pengeinstitutters datterselskaber, og investeringerne betragtes derfor ikke som værende en del af sparekassens samlede aktierisiko. Den samlede aktiebeholdning korrigeret for de fællesejede sektorselskaber og øvrige unoterede kapitalandele i lokale aktieselskaber udgør ultimo 2009 i alt 45,5 mio. kr. svarende til 3,5 % af egenkapitalen. Aktierisikoen styres på baggrund af instruks fra bestyrelse til direktion. Direktionen modtager løbende rapportering herom.

Likviditetsrisiko

Sparekassens finansiering sker dels via indlån, garantkapital fra kunder og sparekassens egenkapital og dels via pengemarkedet. Kapitalfremskaffelse på pengemarkedet sker i såvel DKK og EUR via optagelse af traditionelle lån i andre kreditinstitutter, udstedelse af obligationer og efterstillet kapital.

Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelige likvider, likvide værdipapirer og tilstrækkelige kreditfaciliteter. Det likvide beredskab fastlægges med henblik på at sikre et stabilt og tilstrækkeligt likviditetsniveau, således sparekassen rettidigt kan honorere betalingsforpligtelser.

I december 2009 har sparekassen fået garantitilsagn på 2,0 mia. kr. fra Finansiell Stabilitet. Sparekassen har således muligheden for at optage lån med op til 3 års løbetid under dette garantitilsagn.

Det er af bestyrelsen besluttet, at sparekassen skal have en likviditetsoverdækning på mindst 40% i forhold til kravet i § 152 stk. 1, nr. 2 i Lov om finansiell virksomhed. Sparekassen har ultimo 2009 en likviditetsoverdækning på 178,4 %. Direktionen modtager løbende rapportering om likviditetssituationen.

Operationel risiko

Den operationelle risiko er den risiko, der er forbundet med at eksistere som pengeinstitut. Et økonomisk tab som følge af operationelle risici vil typisk kunne placeres i en af følgende kategorier:

- Menneskelige eller systemmæssige fejl
- Utilstrækkelige eller fejlagtige interne procedurer og processer
- Eksterne begivenheder, herunder juridiske risici

Årsagen til tabet kan f.eks. være fejlagtig eller manglende overholdelse af forretnings- og/eller arbejdsprocedurer, fejl eller nedbrud i teknisk udstyr eller software, kriminelle handlinger, brand og lign.

Tab som følge af operationelle risici vil derfor typisk være enkeltstående tilfælde, idet der vil blive analyseret på begivenheden og iværksat foranstaltninger til imødegåelse af fremtidige tilfælde. Eksempelvis anskaffelse af yderligere / nyere sikringssystemer i en filial efter et røveri.

Der er udarbejdet forretningsgange, IT sikkerhedsprocedurer mv. i sparekassen. Disse udvikles og forbedres løbende for at sikre sparekassen bedst muligt mod tab pga. operationelle risici. Finanstilsynet aflægger en

rapport efter hvert ordinære tilsyn om eventuelle mangler i organisationen, forretningsgange mv. Eventuelle fejl/mangler udbedres i sparekassen umiddelbart herefter. Foreningen af Lokale Pengeinstitutter udsender jævnligt forslag til implementering af lovkrav i organisationen mv. Disse forslag sammenholdes med egne løsninger med henblik på endelig implementering af den mest optimale løsning.

Rapportering

Der rapporteres til direktion og bestyrelse vedr. de forskellige risikoområder alt afhængig af underliggende volatilitet og sparekassens eksponering indenfor det enkelte område. Der rapporteres dagligt til direktionen vedr. likviditeten, idet der er store udsving fra dag til dag. Direktionen orienteres endvidere dagligt om den aktuelle balancesammensætning, for at kunne planlægge kapitalfremskaffelse mv. ud fra de kendte fremtidige ændringer til balancesammensætningen.

I henhold til bestyrelsens instruks til direktionen rapporteres der månedligt til bestyrelse om nøgletal for renterisiko, valutarisiko, solvens, overdækning i henhold til lov om likviditet. Endvidere orienteres bestyrelsen månedligt om overtræk større end DKK 200.000.

2. Anvendelsesområde

Denne rapport er gældende for Sparekassen Vendsyssel og de 100 % ejede datterselskaber. Selskaberne konsolideres fuldt ud ved udarbejdelse af koncernregnskab. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter med ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med sparekassens (modervirksomheden) regnskabspraksis. Denne risikorapport omhandler derfor aktiviteterne i koncernen Sparekassen Vendsyssel.

Koncernkonsolideringen i henhold til regnskabsbekendtgørelsen § 139 omfatter følgende selskaber:

Sparekassen Vendsyssel, cvr. nr. 64 80 68 15

Ejendomsselskabet Vendsyssel ApS, cvr. nr. 10 54 83 49

Holdingselskabet af 9. Maj 1983 A/S, cvr. nr. 71 37 88 10

Ulsted Invest A/S, cvr. nr. 30 71 53 73

Hovedaktiviteten i de 100 % ejede datterselskaber er ejendomsdrift, herunder udlejning af ejendomme til bl.a. Sparekassen Vendsyssel.

Alle beløb mv. i denne rapport er på moderselskabsniveau med mindre andet er angivet indledningsvist i det pågældende afsnit. Der rapporteres ikke direkte på koncernniveau, idet balancesammensætningen er meget ens på moder og koncernniveau. På koncernniveau er der mindre udlån og flere ejendomme. Udlånet i moderselskabet og merrisikoen på ejendommene på koncernniveau er indeholdt i opgørelsen af det individuelle solvensbehov. Sparekassens udgift til husleje i datterselskaberne er ikke elimineret i stresstesten og dermed i opgørelsen af det individuelle solvensbehov, men resultatet fra datterselskaberne elimineres. Herved sker der indirekte en stresstest på koncernniveau.

3. Basiskapital

Opgørelse af basiskapital	1.000 kr.
Kernekapital:	
Aktiekapital/garantikapital/andelskapital	704.213
Reserver	4.744
Overført overskud eller underskud	573.331
Primære fradrag i kernekapital:	
Immaterielle aktiver	-19.534
Kernekapital efter primære fradrag	1.262.754
Hybrid kernekapital (Bankpakke II lån)	233.863
Kernekapital inkl. hybrid kernekapital efter primære fradrag	1.496.617
Andre fradrag:	
Halvdelen af kapitalkravet i associeret virksomhed, der driver forsikringsvirksomhed	-3.040
Halvdelen af summen af kapitalandele > 10 pct.	-7.786
Halvdelen af summen af kapitalandele > 10 pct.	-25.522
Kernekapital efter fradrag	1.460.269
Supplerende kapital:	
Ansvarlig lånekapital	86.967
Opskrivningshenlæggelser	400
Medregnet supplerende kapital	87.366
Basiskapital før fradrag	1.547.635
Fradrag i basiskapital	
Halvdelen af kapitalkravet i associeret virksomhed, der driver forsikringsvirksomhed	-3.040
Halvdelen af summen af kapitalandele > 10 pct.	-7.786
Halvdelen af summen af kapitalandele > 10 pct.	-25.522
Basiskapital efter fradrag	1.511.288

Solvensprocenten for såvel moderselskabet som koncernen Sparekassen Vendsyssel er ultimo 2009 beregnet til 18,0 %.

4. Solvenskrav og den tilstrækkelige kapital

I henhold til lovgivningen skal bestyrelse og direktion fastsætte det individuelle solvensbehov. I Sparekassen Vendsyssel er der implementeret en model til opgørelse af solvensbehovet. I modellen afsættes kapital indenfor 4 risikoområder (kreditrisiko, markedsrisiko, ejendomsrisiko og øvrige risici). Der henvises til punkt 5 i denne rapport for gennemgang af modellen til opgørelse af solvensbehovet og den tilstrækkelige basiskapital.

Solvenskrav til kreditrisici

I sparekassen anvendes standardmetoden for kreditrisiko til beregning af de risikovægtede poster, som kan fordeles således:

1.000 kr.	Risikovægtede poster	Kapitalkravet (8 % af eksponering)
Vægtede poster med kreditrisiko i alt	7.425.319	594.026
Institutter	130.256	10.421
Erhvervsvirksomheder mv.	3.020.174	241.614
Detailkunder	3.844.010	307.521
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	213.163	17.053
Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	40.407	3.233
Kortfristede institut- og erhvervseksponeringer mv.	12.617	1.009
Eksponeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	164.692	13.175

Solvenskrav til markedsrisici

Risikovægtede poster med markedsrisiko

1.000 kr.	Risikovægtede poster	Kapitalkravet (8 % af eksponeringen)
Vægtede poster med markedsrisiko i alt	325.441	26.035
Gældsinstrumenter	256.768	20.541
Aktier	0	0
Valutakursrisiko	68.673	5.449

Solvenskrav til operationel risiko

Sparekassen Vendsyssel anvender basisindikatormetoden til at opgøre solvenskravet til den operationelle risiko.

1.000 kr.	Risikovægtede poster	Kapitalkravet (8% af eksponeringen)
Vægtede poster med operationel risiko i alt	635.862	50.869

5. Beskrivelse af solvensbehovsmodel m.m.

Den interne proces

I henhold til lovgivningen fastsætter bestyrelse og direktion sparekassens internt opgjorte solvensbehov. Direktion og bestyrelse har kvartalsvise drøftelser omkring fastsættelse af solvensbehovet. Drøftelsen tager udgangspunkt i et notat udfærdiget af de ansvarlige for regnskabs- og kreditfunktionerne. Notatet indeholder forslag til størrelsen på solvensbehovet, herunder forslag til valg af stressvariabler, stressniveauer og eventuelle risikoområder. Direktionen udfærdiger herefter i samarbejde med regnskabs- og kreditcheferne det endelige oplæg til drøftelse på bestyrelsesmødet. På baggrund af denne drøftelse træffer direktion og bestyrelse herefter i fællesskab afgørelsen om fastsættelse af det individuelle solvensbehov og nødvendige basiskapital i henhold Fil § 124, stk. 1 og 4.

Metode

I opgørelsen af det nødvendige solvensbehov tages der udgangspunkt i en skabelon udarbejdet af Lokale Pengeinstitutter samt i Finanstilsynets "Vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov for pengeinstitutter". Det er ledelsens vurdering, at opgørelsen af det nødvendige solvensbehov er tilstrækkelig til at dække sparekassens risici, når der tages udgangspunkt i førnævnte skabelon og vejledning.

Stresstest

Den første del af modellen indeholder en række stresstests. I disse stresstests "stresses" de enkelte regnskabsposter via en række variabler. Variablerne tager udgangspunkt i nogle usandsynlige men alligevel ikke helt utænkelige scenarier.

Variabler, der er stresstestet i relation til fastsættelsen af solvensbehovet

Kapital til dækning af kreditrisici	Nedskrivning på udlån mv.	4,27 % af de samlede udlån og garantier
Kapital til dækning af markedsrisici	Aktiekursfald	30 % på handelsbeholdningen.
	Rentestigning	15 % på anlægsbeholdningen.
	Valutarisiko	1,35 % på obligationsbeholdningen såvel indenfor som udenfor handelsbeholdningen.
	Afledte finansielle instrumenter	EUR: 2,25 % af valutapositionen Øvrige valutaer: 12 % af valutapositionen
Kapital til dækning af øvrige risici	Fald i nettorenteindtægterne	Ingen positioner med kursrisiko
	Fald i nettogebyrindtægterne	Generelt fald på 12 %
	Prisfald på ejendomme	Generelt fald på 17 %
		Generelt fald på 12 %

Det er ledelsen, der har defineret, hvilke risici, Sparekassen Vendsyssel skal kunne modstå, og dermed hvilke variable, der skal stresstestes. Som udgangspunkt er stresstests et forsøg på at udsætte sparekassens regnskabstal for en række negative begivenheder – for derved at se, hvorledes sparekassens økonomiske stilling reagerer i det givne scenarium.

Resultatet, af de gennemførte stresstest, indgår i solvensbehovsmodellen ved, at sparekassen som minimum skal holde en kapital, der kan dække det underskud, der ville opstå, såfremt det pågældende scenarium indtræffer. Stresstestens samlede effekt på solvensbehovet beregnes ved at sætte den samlede resultatpåvirkning i forhold til de vægtede poster. Herved fås et mål for hvor meget kapital, der skal til for, at sparekassen kan overleve det opstillede scenarium.

Udover de risikoområder, der medtages via stresstests, er der en lang række risikoområder, som sparekassen har fundet relevante at medtage i vurderingen af solvensbehovet.

Andre risikoområder, der er vurderet i relation til fastsættelsen af solvensbehovet

Yderligere kapital til dækning af kreditrisici	Herunder: Kunder med finansielle problemer Store engagementer Erhvervsmæssig koncentration
--	---

	Geografisk koncentration Koncentration af sikkerheder
Yderligere kapital til dækning af markedsrisici	
Kapital til operationelle risici	
Yderligere kapital til dækning af risiko på egne ejendomme	

Yderligere kapital til dækning af øvrige risici	Herunder: Strategisk risici Omdømmerisici Risici i relation til instituttets størrelse Ejendomsrisici Koncernrisici Kapitalfremskaffelse Likviditetsrisici Afviklingsrisici Andre forhold
---	--

Fastsættelsen af disse områders indflydelse på solvensbehovsprocenten er enten beregnet direkte via supplerende beregninger eller ved, at ledelsen skønsmæssigt har vurderet disse risikoområders indflydelse på opgørelsen af solvensbehovet.

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter Sparekassen Vendsyssel's opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at sparekassens ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici som ledelsen finder, at sparekassen har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelse og direktion vurdere, hvorvidt basiskapitalen er tilstrækkelig til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i Sparekassen Vendsyssel en del af den generelle fastlæggelse af solvensbehovet. Ledelsen vurderer derfor minimum hvert år, hvordan vækstforventningerne påvirker opgørelsen af solvensbehovet. Konkret vil det i modellen betyde, at ledelsen skal skønne over den fremtidige vækstprocent, vækstens gennemsnitlige solvensvægt og indtjeningsmarginal efter skat.

Vækstforventningernes beregnede solvensbelastning vil i modellen slå direkte igennem på solvensbehovet i form af et tillæg. Dog ses der bort fra solvensbelastningen i de tilfælde, hvor der allerede er taget initiativ til en kapitaludvidelse, der vil kunne absorbere udlånsvæksten.

6. Opdeling af solvensbehovet på risikokategorier

Den nødvendige basiskapital og opgjorte solvensbehov pr. 31. december 2009 kan specificeres således:

Risikoområde	Tilstrækkelig Basiskapital (1.000 kr.)	Individuel solvensbehov i pct.	Procentmæssig andel af det samlede internt opgjorte solvensbehov
Kreditrisici	480.352	5,73	79,4
Markedsrisici	101.277	1,21	16,8
Operationelle risici	106.336	1,27	17,6
Øvrige risici	-82.736	-0,99	-13,8
Internt opgjort kapital- / solvensbehov	605.229	7,22	100,0
Tillæg som følge af lovbestemte krav *	65.340	0,78	
Individuelt kapital- / solvensbehov	670.539	8,00	

*Tillægget til det internt opgjorte solvensbehov på 0,78 % point skyldes udelukkende lovkravet i henhold til FIL § 124, stk. 2 hvor den nødvendige basiskapital som minimum skal svare til 8 % af de risikovægtede poster.

7. Kommentering af sparekassens solvensbehov

Punkt 5 i denne rapport viser samtlige punkter der tages stilling til i forbindelse med opgørelse af kapitalbehovet. Såfremt et punkt ikke er nævnt i nedenstående gennemgang er det udtryk for at der ikke er fundet behov for kapitalreservation til netop dette punkt.

Kreditrisici

De største risici som sparekassen er eksponeret overfor er kreditrisici, dvs. risikoen for at sparekassens kunder misligholder deres betalingsforpligtelser, hvorfor den største del af det individuelle solvensbehov stammer herfra. I processen vedr. opgørelsen af solvensbehovet er den største fokus derfor naturligt rettet på dette område. Det samlede kapitalbehov til kreditrisici er skitseret nedenfor, hvoraf det ses, at stresstesten og kapitalreservationen til kunder med finansielle problemer er ca. ligeligt fordelt. Det skal bemærkes, at der i stresstesten af de samlede udlån og garantier korrigeres for udlån til offentlige myndigheder, dvs. kommuner mv. idet risikoen på disse udlån og garantier vurderes at være uden kreditmæssig risiko for sparekassen.

Kreditrisici	Tilstrækkelig	Individuel	Procentmæssig andel af det
--------------	---------------	------------	----------------------------

	Basiskapital (1.000 kr.)	solvensbehov i pct.	samlede kapitalbehov til kreditrisici
Stresstest af de samlede udlån og garantier	382.545	4,57	79,8
Kunder med finansielle problemer	374.564	4,47	78,0
Erhvervsmæssig koncentration	31.987	0,38	6,6
Fradrag for den samlede korrektivkonto	-308.744	-3,69	-64,4
Kapitalbehov til kreditrisici	480.352	5,73	100,0

Markedsrisici

Opgørelsen af den tilstrækkelige basiskapital til dækning af markedsrisici skal dække risikoen for tab som følge af at dagsværdien af de finansielle aktiver og – passiver ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene. I sparekassen er der en stor beholdning af obligationer til amortiseret kostpris, dvs. obligationer der skal beholdes til udløb og derfor er udenfor handelsbeholdningen. I førortalte skabelon fra Lokale Pengeinstitutter samt vejledningen fra Finanstilsynet er der under stresstesten af renterisikoen lagt op til en rentestigning på 1,35 procentpoint i handelsbeholdningen og 1,00 % udenfor handelsbeholdningen. I sparekassen har vi valgt at differentiere i forhold til modellen på dette punkt, idet størstedelen af den faktiske renterisiko er placeret udenfor handelsbeholdningen. Der anvendes derfor 1,35 % såvel indenfor som udenfor handelsbeholdningen i sparekassens stresstest på renterisikoen.

Markedsrisici	Tilstrækkelig Basiskapital (1.000 kr.)	Individuel solvensbehov i pct.	Procentmæssig andel af det samlede kapitalbehov til kreditrisici
Obligationer indenfor handelsbeholdningen	16.001	0,19	15,8
Obligationer udenfor handelsbeholdningen	27.219	0,33	26,9
Aktier indenfor handelsbeholdningen	13.656	0,16	13,5
Aktier udenfor handelsbeholdningen	38.096	0,45	37,6
Valutarisici	6.305	0,08	6,2
Kapitalbehov til markedsrisici	101.277	1,21	100,0

Operationelle risici

Opgørelsen af kapitalen til operationelle risici skal dække tab som f.eks. u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl, brand, tyveri, besvigelser mv.

Til opgørelsen af den nødvendige kapital til dækning af operationelle risici anvender sparekassen basisindikatormodellen.

Øvrige forhold

Kapitaldækning til øvrige forhold omfatter såvel risici der ikke kan indplaceres i en af ovenstående kategorier samt den indtjening der stammer fra sparekassens primære drift efter stresstest og dermed reducerer det samlede kapitalbehov. Opgørelsen kan specificeres således:

Øvrige forhold	Tilstrækkelig Basiskapital (1.000 kr.)	Individuel solvensbehov i pct.	Procentmæssig andel af det samlede kapitalbehov til øvrige risici
Netto renteindtægter efter stresstest	-293.384	-3,50	354,6
Netto gebyrindtægter efter stresstest	-101.009	-1,21	122,1
Udgifter til personale og adm. efter stresstest	216.127	2,58	-261,2
Af- og nedskrivninger efter stresstest	20.439	0,24	-24,7
Øvrige driftsposter efter stresstest	19.739	0,24	-23,9
Risici i relation til sparekassens størrelse	10.000	0,12	-12,1
Koncernrisici	9.100	0,11	-11,0
Kapitalfremskaffelse	2.741	0,03	-3,3
Likviditetsrisici	16.900	0,20	-20,4
Andre forhold	16.611	0,20	-20,1
Kapitalbehov til øvrige risici	-82.736	-0,99	100,0

8. Lovbestemte krav

Tillægget til det internt opgjorte solvensbehov på 0,78 % point skyldes udelukkende lovkravet i henhold til FIL § 124, stk. 2 hvor den nødvendige basiskapital som minimum skal svare til 8 % af de risikovægtede poster.

9. Solvensprocent og basiskapital

De samlede kapitalforhold og solvensmæssige overdækning i sparekassen udgør ultimo 2009 følgende:

Basiskapital	1.511.288
--------------	-----------

Vægtede poster i alt	8.372.936
Faktisk solvens ultimo 2009, pct.	18,0
Tilstrækkelig basiskapital	670.539
Solvensmæssig overdækning	840.749
Solvensbehov, pct.	8,0
Solvensmæssig overdækning i pct. point	10,0

10. Solvensmæssig målsætning og internt opgjort solvensbehov

I sparekassen er der en intern målsætning om, at den solvensmæssige overdækning altid skal være minimum 5 % point, defineres som den faktiske solvensprocent i forhold til det internt opgjorte solvensbehov. Såfremt det internt opgjorte solvensbehov er beregnet til mindre end 8 % skal den solvensmæssige overdækning udregnes i forhold til det lovmæssige minimumskrav på 8 %.

11. Modpartsrisiko – afledte finansielle instrumenter

Sparekassen Vendsyssel har ingen beholdninger af afledte finansielle instrumenter ud over uafviklede spothandler vedr. egenbeholdningen af værdipapirer samt swapaftaler med kunder der er 100 % afdækket via anden finansiell samarbejdspartner. På swapaftaler er der således ingen kursrisiko, men udelukkende kreditrisiko.

Bruttodagsværdien af swapaftalerne er indregnet i balancepostene "andre aktiver" hhv. "andre passiver" med t.kr. 29.306.

12. Kreditrisiko

Ved definition af misligholdte fordringer og værdiforringede fordringer følges bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. § 51-54, hvortil henvises.

Den samlede værdi af eksponeringer efter nedskrivninger og før hensyntagen til virkninger af kreditrisiko-reduktionen andrager ultimo 2009 i alt 12,84 mia. kr.

Vægtede poster med kreditrisiko

1.000 kr.	Risikovægtede poster med kreditrisiko 2009					
	1. kvartal.	2. kvartal.	3. kvartal.	4. kvartal.	Gennemsnit	Kapitalkrav 4. kvartal

						(8% af vægtede poster)
Vægtede poster med kreditrisiko i alt	7.080.076	7.058.021	7.209.717	7.428.319	7.193.283	594.026
Institutter	87.014	134.663	105.207	130.256	114.285	10.420
Erhvervsvirksomheder mv.	2.723.744	2.602.806	2.776.096	3.020.174	2.780.705	241.614
Detailkunder	3.817.231	3.912.629	3.864.360	3.844.010	3.859.558	307.521
Eksporeringer sikret ved pant i fast ejendom	206.946	205.098	208.963	213.163	208.543	17.053
Eksporeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	94.051	39.604	87.338	40.407	65.350	3.233
Kortfristede institut- og erhvervseksporeringer mv.	70	3.560	1.254	12.617	4.375	1.009
Eksporeringer i andre poster, incl. aktiver uden modparter	151.021	159.661	166.498	164.692	160.468	13.175

Ovenstående eksporeringer opdelt geografisk og fordelt på væsentlige eksporeringskategorier er ikke belyst, da 95 % eller mere af de samlede eksporeringer er i Danmark.

Eksporeringer hvorpå der er restancer eller overtræk opgøres på baggrund af kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 3. Heraf følger, at fordring klassificeres som misligholdt når der har været restancer uafbrudt i 90 dage og med minimum 1.000 kr. for så vidt angår detailkunder og 10.000 kr. for så vidt angår øvrige modparter.

Eksponeringer med kreditrisiko fordelt på brancher og eksponeringskategori

1.000 kr.	Central- regeringer eller cen- tralbanker	Regionale eller lokale myndig- heder	Institutter	Erhvervs- virksom- heder mv.	Detail- kunder	Eksponerin- ger sikret ved pant i fast ejendom	Eksponerin- ger hvorpå der er res- tancer eller overtræk	Kortfristede institut- og erhvervs- eksponeringer mv.	Eksponeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	I alt
Offentlige myndigheder	0	205.985	0	0	0	0	0	0	0	205.985
Landbrug, skovbrug og fiskeri	0	0	0	583.527	1.182.826	108.892	2	256	0	1.875.503
Fremstillings-virk., råstofudv., el-, gas-, vand- og varmeværker	0	0	0	244.027	323.603	15.154	0	1.495	0	584.279
Bygge- og anlægsvirksomhed	0	0	0	302.499	253.812	34.806	3.593	113	0	594.823
Handel, restaurations- og hotelvirksomhed	0	0	0	137.514	533.333	43.604	9.038	3.142	0	726.631
Transport, post og telefon	0	0	0	42.902	183.116	12.508	0	0	0	238.526
Kredit- og finansieringsvirksomhed samt forsikringsvirksomhed	0	0	1.564.585	215.358	21.679	1.746	0	4.868	0	1.808.236
Ejendomsadm., og -handel, forretningsservice	0	0	0	309.475	326.195	29.344	0	6.125	0	671.139
Øvrige erhverv	6.293	0	0	1.450.619	454.803	45.756	13.586	0	250.267	2.221.324
I alt erhverv	6.293	0	0	3.285.921	3.279.367	291.810	26.219	15.999	250.267	8.720.461
Private	0	0	0	137.350	3.391.097	320.754	6.038	0	55.819	3.911.058
I alt	6.293		0	3.423.271	6.670.464	612.564	32.257	15.999	306.086	12.837.504

Eksponeeringer med kreditrisiko fordelt på løbetider og eksponeeringskategori

1.000 kr.	Anfordring	0 – 3 mdr.	3 mdr. – 1 år	1 – 5 år	Over 5 år	I alt
Centralregeringer eller centralbanker	6.293	0	0	0	0	6.293
Regionale eller lokale myndigheder	0	122	0	205.863	0	205.985
Institutter	65.359	32.875	197.594	32.910	1.235.847	1.564.585
Erhvervsvirksomheder mv.	2.974	316.822	353.867	1.651.828	1.097.780	3.423.271
Detailkunder	17.605	1.308.387	1.166.821	2.533.779	1.643.872	6.670.464
Eksponeeringer sikret ved pant i fast ejendom	743	7.908	1.537	259.424	342.952	612.564
Eksponeeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	4	5.502	2.207	18.838	5.706	32.257
Kortfristede institut- og erhvervseksponeeringer mv.	0	15.999	0	0	0	15.999
Eksponeeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	0	55.819	0	0	250.267	306.086
I alt	92.978	1.743.434	1.722.026	4.702.642	4.576.424	12.837.504

Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher:

1.000 kr.	Misligholdte fordringer ifølge kapitaldækningsbekendtgørelsen bilag 3 punkt 21. (overtræk / restancer > 1.000 dkk)	Værdiforringede udlån og garantier	Udlån og garantier med væsentlige svagheder	Nedskrivninger og hensættelser ultimo året	Udgiftsførte beløb vedr. værdireguleringer og nedskrivninger i løbet af perioden *
Offentlige myndigheder	0	0	0	0	0
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	2	301.394	114.624	71.265	59.548
Fremstillingsvirksomhed, råstofudvinding, el-, gas-, vand- og varmegærker	0	16.500	10.216	11.512	2.996
Bygge- og anlægsvirksomhed	3.593	53.842	46.565	26.616	24.612
Handel, restaurations- og hotelvirksomhed	9.038	61.994	72.862	25.123	14.570
Transport, post og telefon	0	26.784	34.251	14.167	8.317
Kredit- og finansieringsvirksomhed. samt forsikringsvirksomhed	0	0	0	43.943	41.654
Ejendomsadm., og -handel, forretningsservice	0	14.578	0	16.684	7.090
Øvrige erhverv	13.586	119.764	34.106	36.873	15.449
I alt erhverv	26.209	594.856	312.624	246.183	174.236
Private	6.038	87.750	28.556	62.561	12.001
I alt	32.257	682.606	341.180	308.744	186.237

*Udgiftsførte beløb beregnes som: Nedskrivninger / hensættelser ultimo indeværende år fratrukket nedskrivninger / hensættelser ultimo året før tillagt endeligt tabt (afskrevet) i året.

Opgørelse af den samlede værdi af henholdsvis misligholdte fordringer og værdiforringede fordringer fordelt på betydnende områder undlades, idet ca. 98 % af eksponeringerne er i Danmark.

Bevægelser på misligholdte og værdiforringede fordringer

Beløb i 1.000 kr.	Individuelle nedskrivninger og hensættelser		Gruppevise nedskrivninger og hensættelser	
	Udlån	Garantidebitorer	Udlån	Garantidebitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	105.437	22.285	3.728	0
Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	173.829	28.852	11.374	0
Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret	-12.021	-14.423	-1.376	0
Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	8.941	0	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	258.304	36.714	13.726	0
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	678.343	75.366		

Sparekassen Vendsyssel har ingen nedskrivninger / hensættelser på tilgodehavender eller garantier vedr. andre kreditinstitutter og andre poster med kreditrisiko.

13. Kreditvurderingsbureauer

Der anvendes ikke en direkte ratingmetode på baggrund af rating hos et godkendt ratingbureau.

14. Oplysninger om opgørelse af kreditrisiko under IRB-metoden

IRB-metoden anvendes ikke i Sparekassen Vendsyssel.

15. Markedsrisiko

Opgørelse af solvensrisici på poster med positionsrisiko

	1.000 kr. (vægtet beløb)	Kapitalkravet (8 pct. af vægtet beløb)
Opgørelse af solvensrisici på markedsrisikoområdet		
Poster med positionsrisiko: Gældsinstrumenter	256.768	20.541
Aktier mv. (inkl. kollektive investeringsordninger)	0	0
Råvarer	0	0
Poster med: Valutaposition	68.673	5.494

Sparekassen har en beholdning af aktier og investeringsforeningsbeviser i handelsbeholdningen, men idet fradraget for finansielle aktier større end 10 % af basiskapitalen udgør mere end aktierne i handelsbeholdningen, vægtes denne beholdning ikke.

16. Oplysninger om interne modeller (VaR-modeller)

VaR-modeller anvendes ikke i Sparekassen Vendsyssel.

17. Operationel risiko

I henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen skal pengeinstitutterne kapitalmæssigt afdække operationelle risici. Kapitalkravet til de operationelle risici skal dække: "Risiko for tab som følge af uheldsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici".

Sparekassen Vendsyssel anvender basisindikatormetoden, jf. kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 18, til opgørelse af kapitalkravet til de operationelle risici. Det betyder, at kapitalkravet til de operationelle risici

opgøres til: 15 pct. af de gennemsnitlige "basisindtægter" de seneste 3 år. Basisindtægterne er summen af nettorenteindtægter og ikke-renterelaterede nettoindtægter.

Sparekassen gennemfører imidlertid løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor, vil der blive taget højde herfor under opgørelse af solvensbehovet.

18. Eksponering i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen

Sparekassen Vendsyssel har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektoraktieselskaberne omfordes aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandel hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt, afhængig af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

I andre sektorselskaber omfordes aktierne ikke, men værdiansættes derimod typisk med udgangspunkt i den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Sparekassen Vendsyssel har udover aktier i sektorselskaber aktier i selskaber i lokalområdet. Disse aktier er anskaffet ud fra et ønske om at støtte initiativer i lokalområdet og sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen, reguleringer i den bogførte værdi af aktierne tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Af den samlede aktiebeholdning på t.kr. 299.494 udgør aktier i handelsbeholdningen i alt t.kr. 45.519.

Handelsbeholdningen består af aktier noteret på børsen i Danmark.

De unoterede aktier i alt tkr. 253.975 kan specificeres således:

Beløb i 1.000 kr.	Kursværdi	Ikke realiserede gevinster og	Realiserede gevinster og tab
-------------------	-----------	-------------------------------	------------------------------

	31.12.2009	tab i 2009	som følge af salg eller likvidation i 2009
EDB centraler mv.	26.391	7.269	0
Investeringsforeninger	48.982	-4.683	-572
Realkreditselskaber	168.438	14.360	0
Pensionsselskaber	1.979	-5.207	0
Øvrige	8.185	439	0
I alt	216.258	11.739	-572

19. renterisiko i positioner udenfor handelsbeholdningen

Renterisikoen opgøres som det tab / den gevinst sparekassen vil få ved en rentestigning på 1 procentpoint. Sparekassens eksponering for renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen består hovedsageligt af fast forrentede danske obligationer samt fastforrentede gældsposterobligationer og i mindre grad udlån og indlån. Sparekassens samlede renterisiko udgør 27,8 mio. kr. svarende til 1,9 % af kernekapitalen efter fradrag. Heraf kan 15,9 mio. henføres til positioner udenfor handelsbeholdningen. Den samlede renterisiko på obligationer udgør 39,6 mio. kr. hvoraf 27,8 mio. kan henføres til beholdningen af obligationer til amortiseret kostpris som derfor ikke kursreguleringerne i sparekassens driftsregnskab.

Udviklingen i renterisikoen for hver af delementerne, indlån og andre gældsposter, udlån og obligationer rapporteres til bestyrelse og direktion månedligt.

Nedenstående skema viser de samlede positioner udenfor handelsbeholdningen hvorpå der er renterisiko.

Oversigt over renterisiko udenfor handelsbeholdningen

Beløb i 1.000 kr.	Markedsværdi	Renterisiko
Obligationer til Amortiseret kostpris (hold-til-udløb)	1.198.885	27.752
Fastforrentet udlån	93.118	5.901
Fastforrentet indlån	1.992.431	-8.528
Fastforrentede gældsposter	238.701	-9.182
Renterisiko udenfor handelsbeholdningen i alt	3.523.135	15.943

Den samlede værdi af ovennævnte poster vil blive reduceret med ca. 16 mio. kr. ved en rentestigning på 1 procentpoint. Beholdningen af obligationer til amortiseret kostpris (hold-til-udløb) skal som sagt ikke kursreguleres over resultatopgørelsen og sparekassens resultat vil derfor blive påvirket positivt med ca. 11,8 mio. kr.

Værdireduktionen af hold-til-udløb beholdningen vil kun påvirke driften såfremt beholdningen sælges, hvilket anses som meget usandsynligt idet under denne beholdning udgør grundbeløbet af sparekassens til enhver tid gældende likviditetsberedskab.

20. Securitiseringer

Der anvendes ikke securitiseringer i Sparekassen Vendsyssel.

21. Kreditrisiko i IRB-institutter

IRB-metoden anvendes ikke i Sparekassen Vendsyssel.

22. Kreditreducerende metoder

Sparekassen Vendsyssel anvender hverken balanceført netting eller netting under strengen.

Sparekassen Vendsyssel har via sine politikker og forretningsgange omkring sikkerhedsstillelse prioriteret at modtage finansielle sikkerheder indenfor følgende hovedområder:

- Indlånsmidler i såvel DKK som valuta
- Obligationer og gældsinstrumenter
- Investeringsforeningsbeviser
- Børsnoterede aktier

Idet Sparekassen Vendsyssel ikke har markedsført sig kraftigt med henblik på etablering af investeringskreditter med pant i de købte værdipapirer er mængden af finansielle sikkerheder i sparekassen forholdsvis begrænset. Den traditionelle sikkerhedsstillelse i form af en eksisterende beholdning af værdipapirer praktiseres når det er muligt.

Sparekassens politik for værdiansættelse af finansielle sikkerheder medfører, at værdiansættelsen er en konservativ markedsværdibetragtning. Der er faste procedurer for forvaltning og værdiansættelse af de

34

finansielle sikkerheder, der medfører, at sparekassen har en forsvarlig kreditbeskyttelse af sine udlån. De beskrevne procedurer er en integreret del af den almindelige risikoovervågning, der foretages i kreditafdelingen.

Sparekassen Vendsyssel anvender den udbyggede metode som kreditreducerende teknik. Det medfører, at sparekassen kan reducere kapitalbelastningen af et engagement, når der tages pant i visse finansielle sikkerheder, der er udstedt af virksomheder eller lande med en særlig god kreditrating.

Sparekassen anvender garantier som kreditrisikoreducerende middel såfremt garantien er udstedt af følgende typer af modparter:

- Centralregeringer og centralbanker
- Regionale og lokale myndigheder
- Pengeinstitutter og realkreditinstitutter

Kreditreduktion med finansielle sikkerheder og garantier m.v.

Nedenstående tabel viser de samlede eksponeringer dækket af finansielle sikkerheder samt garantier og kreditderivater ultimo 2009:

1.000 kr.	Eksponeringer dækket af finansielle sikkerheder	Eksponeringer dækket af garantier og kreditderivater
Erhvervsvirksomheder mv.	45.284	3.855
Detailkunder	61.051	2.057
Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	187	0
I alt	106.522	5.912

23. Avancerede målemetoder til opgørelse af operationen risiko

Der anvendes ikke avancerede målemetoder til opgørelse af den operationelle risiko i Sparekassen Vendsyssel.

